

Til § 800 a.

Efter formuleringen af *stk. 1* beror det på de konkrete omstændigheder, om der skal tilvejebringes personlige oplysninger, og i bekræftende fald i hvilket omfang dette skal ske; retningslinjen er, at der skal tilvejebringes et tilstrækkeligt grundlag for en forsvarlig afgørelse af sanktionsspørgsmålet. Undertiden vil en nærmere undersøgelse svarende til de undersøgelser, der nu foretages efter straffelovens § 56, *stk. 2*, være påkrævet — også uden for de i forslaget § 800 a, *stk. 2*, opregnede tilfælde.

Beslutning om oplysningernes tilvejebringelse kan træffes af såvel politiet som retten; nødvendig er rettens medvirken kun i det omfang, det følger af § 800 c.

I *stk. 2* angives de tilfælde, hvor det er fundet rettest i loven at bestemme, at en egentlig personundersøgelse — svarende til de i straffelovens § 56 omtalte undersøgelser — *i almindelighed skal* foretages.

Pkt. 1 angår sager, i hvilke der kan blive spørgsmål om anvendelse af betinget dom. Udkastet adskiller sig fra straffelovskommissionens forslag ved kun at foreskrive, at de omhandlede undersøgelser „i almindelighed“ skal foretages. Det må nemlig antages, at det i et ikke ganske ubetydeligt antal tilfælde allerede på grundlag af den almindelige politimæssige efterforskning vil være klart, at lovovertrædelsen alene bør medføre betinget dom uden tilsyn, og i disse tilfælde bør personundersøgelse undlades.

Forslaget bygger dog ligesom straffelovskommissionens indstilling på den opfattelse, at personundersøgelser fremtidig bør anvendes i videre omfang i sager, hvor der kan blive spørgsmål om betinget dom. Der forekommer et relativt stort antal sager, hvor betinget dom med tilsyn anvendes, uden at der ved en forudgående personundersøgelse er sket en belysning af behovet for tilsyn og andre særvilkår og tilvejebragt den for tilsynsarbejdet vigtige kontakt mellem forsorgsselskabet og lovovertræderen; dette må anses for uheldigt. Endvidere er der grund til at antage, at en øget anvendelse af personundersøgelser vil føre til, at der i flere sager afsløres et behov for tilsyn og andre vilkår.

Bestemmelsen i *pkt. 2* får selvstændig betydning med hensyn til sager, hvor der er spørgsmål om tiltalesfravalg i henhold til straffelovens § 30 på vilkår, at den pågældende undergives tilsyn af forsorgsselskabet, eller i henhold til retsplejelovens § 723, *stk. 2*, jfr. *stk. 3*, på vilkår af en vis tids straffri vandel og eventuelle tillægsvilkår (tilsyn m. v.). Disse sager bør ligestilles med sager, hvor der

er spørgsmål om betinget dom. Med hensyn til sager, der afgøres ved tiltalesfravalg i medfør af straffelovens § 30 på vilkår, at sigtede undergives børne- og ungdomsforsorg, følger kravet om personundersøgelse allerede af § 92 i forsorgsloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 329 af 19. november 1958.

Pkt. 3 vedrører sager, i hvilke der kan blive spørgsmål om dom til ungdomsfængsel eller retsfølger, der træder i stedet for straf. Bestemmelsen er af begrænset selvstændig betydning, idet de nævnte sager ofte vil give anledning til mentalundersøgelse, i forbindelse med hvilken den sociale personundersøgelse da vil blive foretaget. Domme til ungdomsfængsel og arbejdsbus afsiges dog i et ikke helt ubetydeligt omfang uden forudgående mentalundersøgelse, og i disse tilfælde får den her foreslåede regel selvstændig betydning.

De nævnte punkter angår kun de tilfælde, hvor man har ment i loven generelt at burde foreskrive, at personundersøgelse *i almindelighed skal* foretages; der er her tale om anvendelse af sanktionstyper, der generelt indicerer et behov for personundersøgelse. Det følger imidlertid af reglen i *stk. 1*, at sådanne undersøgelser også i øvrigt må foretages, når de er af betydning for sagens afgørelse.

Til § 800 b.

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til kommissionsforslaget til § 744, *stk. 1-2* (betænkningen pag. 117).

Ved bestemmelsen i *stk. 1* tilvejebringes den udtrykkelige hjemmel for de ambulante mentalundersøgelser, som savnes i de gældende regler. Formuleringen afviger fra kommissionsforslaget på enkelte punkter. Det er således fundet principielt rigtigst at formulere reglen, således at undersøgelsen *skal* foretages, når den må antages at blive af betydning for afgørelsen af sanktionsspørgsmålet. Endvidere er det søgt klargjort, at bestemmelsen ikke berører den nuværende praksis, hvorefter ambulant mentalundersøgelse af en sigtet, der ikke er fængslet, og som udtrykkeligt samtykker i undersøgelsen, kan ske uden rettens bestemmelse.

Stk. 2 om indlæggelse til observation afviger fra kommissionsforslaget til retsplejelovens § 744, *stk. 2*, idet det ikke er en betingelse for indlæggelse, at denne „ifølge lægeerklæring eller ifølge retslægerådets udtalelse må anses for påkrævet“. Denne afvigelse fra kommissionsforslaget er uden nævneværdig praktisk betydning, men det er fundet principielt rigtigst, at retten har en *mulighed* for at bestemme indlæggelse, selv om der ikke forelig-